

Riksdagens svar RSv 5/2024 rd — RP 105/2023 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av strafflagen samt till vissa andra lagar

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av strafflagen samt till vissa andra lagar (RP 105/2023 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Lagutskottet (LaUB 1/2024 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av 1 kap. 11 § och 40 kap. i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i strafflagen (39/1889) 40 kap. 12 § 3 mom. 3 punkten, sådan den lyder i lag 368/2019,
ändras 1 kap. 11 § 2 mom. 12 punkten, 40 kap. 8 a och 8 b § samt 12 § 3 mom. 1 och 2 punkten
samt 4 och 5 mom., sådana de lyder, 1 kap. 11 § 2 mom. 12 punkten och 40 kap. 8 a och 8 b § samt
12 § 3 mom. 1 och 2 punkten samt 5 mom. i lag 368/2019 och 40 kap. 12 § 4 mom. i lag 586/2019,
samt
fogas till 40 kap. en ny 15 § som följer:

Riksdagens svar RSV 5/2024 rd

1 kap.

Om tillämpningsområdet för finsk straffrätt

11 §

Kravet på dubbel straffbarhet

Även om det i lagen på gärningsorten inte föreskrivs något straff för gärningen, tillämpas finsk lag på gärningen om den har begåtts av en finsk medborgare eller en i 6 § 3 mom. 1 punkten avsedd person och straff för gärningen föreskrivs

12) i 40 kap. 8 a eller 8 b §, om gärningsmannen är en riksdagsledamot, en utländsk tjänsteman eller en ledamot av ett utländskt parlament.

40 kap.

Om tjänstebrott

8 a §

Missbruk av Europeiska unionens medel

Om en tjänsteman eller riksdagsledamot som har i uppdrag att förvalta penningmedel eller annan egendom i detta uppdrag reserverar, anvisar, betalar ut eller använder denna egendom för ett visst ändamål i strid med egendomens syfte för att skada unionens finansiella intressen som avses i artikel 2.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen, ska tjänstemannen eller riksdagsledamoten för *missbruk av Europeiska unionens medel* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

En tjänsteman kan även dömas till avsättning, om brottet visar att tjänstemannen är uppenbart olämplig för sitt uppdrag.

Försök är straffbart.

8 b §

Grovt missbruk av Europeiska unionens medel

Om vid missbruk av Europeiska unionens medel

- 1) eftertraktas avsevärd nytta,
- 2) åsyftas särskilt kännbar olägenhet eller skada, eller
- 3) brottet begås särskilt planmässigt eller hänsynslöst,

Riksdagens svar RSv 5/2024 rd

och brottet även bedömt som en helhet är grovt, ska tjänstemannen eller riksdagsledamoten för grovt missbruk av Europeiska unionens medel dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år samt tjänstemannen dessutom till avsättning.

Försök är straffbart.

12 §

Bestämmelser om tillämpningsområdet

På utländska tjänstemän tillämpas, med undantag för avsättningspåföljden,

1) bestämmelserna i 1—3, 8 a, 8 b och 14 § i detta kapitel,

2) bestämmelserna i 5, 7, 8, 9 och 10 § i detta kapitel, om det är fråga om en utländsk tjänsteman som med stöd av ett internationellt avtal eller någon annan internationell förpliktelse på finskt territorium utför kontroll, övervakning, förföljande, upprätthållande av allmän ordning och säkerhet eller förebyggande av brott och förundersökning, eller som på finskt territorium med stöd av lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden utför förundersökning eller andra tjänsteuppdrag på basis av en begäran om rättshjälp som har framställts eller godkänts av en finsk myndighet,

Bestämmelserna i 1—3, 5, 7, 8, 9, 10 och 14 § i detta kapitel tillämpas, med undantag för avsättningspåföljden, på utländska tjänstemän som på det sätt som avses i 5 a kap. 57 § 3 mom. i polislagen eller 20 § 3 mom. i lagen om militär underrättelseverksamhet agerar eller använder en metod för underrättelseinhämtning på finskt territorium.

Bestämmelserna i 4, 4 a, 8 a, 8 b och 14 § i detta kapitel tillämpas med undantag för avsättningspåföljden även på ledamöter av utländska parlament.

15 §

Straffansvar för juridiska personer

På sådant missbruk av Europeiska unionens medel, grovt missbruk av Europeiska unionens medel, tagande av muta, grovt tagande av muta, tagande av muta som riksdagsledamot och grovt tagande av muta som riksdagsledamot, som skadar eller sannolikt skadar unionens finansiella intressen som avses i artikel 2.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen, tillämpas vad som föreskrivs om straffansvar för juridiska personer.

Trots vad som föreskrivs i 9 kap. 1 § 2 mom. ska bestämmelserna i 1 mom. tillämpas, om den juridiska person på vars vägnar eller till vars förmån brottet har begåtts inte är en stat eller en annan offentlig juridisk person när den utövar offentlig makt i samband med att brottet begås eller en offentlig internationell organisation.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 10 kap. 3 och 56 § i tvångsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tvångsmedelslagen (806/2011) 10 kap. 3 § 3 mom. 6 punkten och 56 § 2 mom. 9 punkten, av dem 56 § 2 mom. sådant det lyder i lag 452/2023, som följer:

10 kap.

Hemliga tvångsmedel

3 §

Teleavlyssning och dess förutsättningar

Tillstånd till teleavlyssning kan också beviljas när någon i samband med drivande av rörelse eller utövning av yrke är skäligen misstänkt för

6) grovt tagande av muta, grovt missbruk av tjänsteställning eller grovt missbruk av Europeiska unionens medel,

56 §

Användning av överskottsinformation

Överskottsinformation får också användas, om användningen av överskottsinformationen kan antas vara av synnerlig vikt för utredningen av brottet och om det för brottet föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst tre år eller det är fråga om något av följande brott:

9) tagande av muta, brott mot tjänstehemlighet, missbruk av tjänsteställning eller missbruk av Europeiska unionens medel, eller

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 6 § i straffregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i straffregisterlagen (770/1993) 6 § 4, 6 och 7 mom., sådana de lyder, 4 mom. i lag 744/2023 samt 6 och 7 mom. i lag 208/2022, som följer:

6 §

En person har rätt att få ett straffregisterutdrag som avses i 2 mom. beträffande sig själv också för att kunna verka som klassificerare av bildprogram enligt lagen om bildprogram (710/2011). Då antecknas utöver de uppgifter som anges i 2 och 3 mom. ovan uppgifter om avgöranden genom vilka personen har dömts för spridning av våldsskildring enligt 17 kap. 17 § i strafflagen eller olaglig visning eller spridning av bildprogram bland minderåriga enligt 17 kap. 18 b § i strafflagen. Dessutom har personen rätt att få ett straffregisterutdrag beträffande sig själv i vilket antecknas de uppgifter som nämns i 2 och 3 mom. ovan för en uppgift som avses i 28 § i lagen om tillsynen över social- och hälsovården (741/2023).

Utöver vad som föreskrivs i 1—5 mom. får en person ett straffregisterutdrag om sig själv för en sådan bedömning av gott anseende som avses i artikel 5.2 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag och om ändring av förordning (EU) 2017/1129 och direktiv (EU) 2019/1937. I utdraget antecknas uppgifter om det beslut genom vilket personen har dömts för

1) olovligt bedrivande av verksamhet som värdepapperscentral enligt 8 kap. 11 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017) eller olovligt bedrivande av verksamhet som central motpart enligt 12 § i det kapitlet,

2) kreditgivarbrott enligt 23 § 1 mom. i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023) eller brott vid förmedling av person-till-person-lån enligt 2 mom. i den paragrafen,

3) ombudsbrott enligt 22 § i lagen om ombud för obligationsinnehavare (574/2017),

4) gräsrotsfinansieringsbrott enligt 22 § i lagen om tillhandahållande av gräsrotsfinansieringstjänster (203/2022),

5) olovligt ordnande av handel med finansiella instrument enligt i 13 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella instrument (1070/2017),

6) hypoteksbanksbrott enligt 48 § i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer (151/2022),

7) fastighetsfondsbrott enligt 25 § i lagen om fastighetsfonder (1173/1997),

8) kreditinstitutsbrott enligt 21 kap. 2 § i kreditinstitutslagen (610/2014) eller brott mot bestämmelserna om utdelning av kreditinstituts medel enligt 3 § i det kapitlet,

9) betalningsinstitutsbrott enligt 49 § i lagen om betalningsinstitut (297/2010),

10) aktiebolagsbrott enligt 25 kap. 1 § i aktiebolagslagen (624/2006),

11) andelslagsbrott enligt 27 kap. 1 § i lagen om andelslag (421/2013),

12) pantlånebrott enligt i 37 § 1 mom. i lagen om pantlåneinrättningar (1353/1992),

13) brott enligt strafflagen enligt följande:

Riksdagens svar RSv 5/2024 rd

a) registeranteckningsbrott enligt 16 kap. 7 §, brott mot näringsförbud enligt 16 kap. 11 §, givande av muta enligt 16 kap. 13 §, grovt givande av muta enligt 16 kap. 14 §, givande av muta åt riksdagsledamot enligt 16 kap. 14 a § eller grovt givande av muta åt riksdagsledamot enligt 16 kap. 14 b §,

b) förskingring enligt 28 kap. 4 § eller grov förskingring enligt 28 kap. 5 §,

c) skattebedrägeri enligt 29 kap. 1 §, grovt skattebedrägeri enligt 29 kap. 2 §, skatteförseelse enligt 29 kap. 4 §, arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri enligt 29 kap. 4 a §, grovt arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri enligt 29 kap. 4 b §, olycksfallsförsäkringspremiebedrägeri enligt 29 kap. 4 c §, subventionsbedrägeri enligt 29 kap. 5 §, grovt subventionsbedrägeri enligt 29 kap. 6 §, subventionsmissbruk enligt 29 kap. 7 § eller grovt subventionsmissbruk enligt 29 kap. 7 a §,

d) marknadsföringsbrott enligt 30 kap. 1 §, konkurrensbrott enligt 30 kap. 2 §, konsumentkreditbrott enligt 30 kap. 3 §, givande av muta i näringsverksamhet enligt 30 kap. 7 §, grovt givande av muta i näringsverksamhet enligt 30 kap. 7 a §, tagande av muta i näringsverksamhet enligt 30 kap. 8 §, grovt tagande av muta i näringsverksamhet enligt 30 kap. 8 a §, bokföringsbrott enligt 30 kap. 9 §, grovt bokföringsbrott enligt 30 kap. 9 a §, bokföringsbrott av oaktsamhet enligt 30 kap. 10 § eller revisionsbrott enligt 30 kap. 10 a §,

e) häleri enligt 32 kap. 1 §, grovt häleri enligt 32 kap. 2 §, yrkesmässigt häleri enligt 32 kap. 3 §, häleri av oaktsamhet enligt 32 kap. 4 §, penningtvätt enligt 32 kap. 6 §, grov penningtvätt enligt 32 kap. 7 §, stämpling till grov penningtvätt enligt 32 kap. 8 § eller penningtvätt av oaktsamhet enligt 32 kap. 9 §,

f) finansiering av ett terroristbrott enligt 34 a kap. 5 §, finansiering av en terrorist enligt 34 a kap. 5 a § eller finansiering av terroristgrupp enligt 34 a kap. 5 b §,

g) bedrägeri enligt 36 kap. 1 §, grovt bedrägeri enligt 36 kap. 2 §, försäkringsbedrägeri enligt 36 kap. 4 § eller missbruk av förtroendeställning enligt 36 kap. 5 §,

h) penningförfalskning enligt 37 kap. 1 §, grov penningförfalskning enligt 37 kap. 2 §, lindrig penningförfalskning enligt 37 kap. 3 §, förberedelse till penningförfalskning enligt 37 kap. 4 §, användning av falska pengar enligt 37 kap. 5 §, innehav av falska pengar enligt 37 kap. 6 §, spridning av penningimitation enligt 37 kap. 7 §, betalningsmedelsbedrägeri enligt 37 kap. 8 §, grovt betalningsmedelsbedrägeri enligt 37 kap. 9 § eller förberedelse till betalningsmedelsbedrägeri enligt 37 kap. 11 §,

i) sekretessbrott enligt 38 kap. 1 §,

j) oredlighet som gäldenär enligt 39 kap. 1 §, grov oredlighet som gäldenär enligt 39 kap. 1 a §, gäldenärsbedrägeri enligt 39 kap. 2 §, grovt gäldenärsbedrägeri enligt 39 kap. 3 §, gäldenärssvek enligt 39 kap. 4 § eller gynnande av borgenär enligt 39 kap. 6 §,

k) tagande av muta enligt 40 kap. 1 §, grovt tagande av muta enligt 40 kap. 2 §, mutförseelse enligt 40 kap. 3 §, tagande av muta som riksdagsledamot enligt 40 kap. 4 §, grovt tagande av muta som riksdagsledamot enligt 40 kap. 4 a §, missbruk av Europeiska unionens medel enligt 40 kap. 8 a § eller grovt missbruk av Europeiska unionens medel enligt 40 kap. 8 b §,

l) värdepappersmarknadsbrott enligt 51 kap.,

14) investeringstjänstbrott enligt 16 kap. 2 § i lagen om investeringstjänster (747/2012) eller brott mot bestämmelserna om utdelning av värdepappersföretags medel enligt 4 § i det kapitlet,

15) placeringsfondsbrott enligt 27 kap. 4 § 1 mom. i lagen om placeringsfonder (213/2019),

16) sparbanksbrott enligt 127 § i sparbankslagen (1502/2001),

17) AIF-brott enligt 22 kap. 5 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014).

Riksdagens svar RSV 5/2024 rd

I ett i 6 mom. avsett utdrag antecknas också uppgifter om ett beslut genom vilket en person med stöd av bestämmelser som gällde före ikraftträdandet av de bestämmelser som nämns i det momentet har dömts för ett brott som motsvarar den gärning som nämns i det momentet. När ett utdrag som avses i 1—6 mom. begärs ska det ändamål för vilket utdraget behövs uppges. Ett utdrag som avses i 2—6 mom. ges endast till den som utdraget gäller.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 13 a § i lagen om lagring av straffregisteruppgifter och om utlämnande av sådana uppgifter mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om lagring av straffregisteruppgifter och om utlämnande av sådana uppgifter mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen (214/2012) 13 a § 1 mom., sådant det lyder i lag 73/2023, som följer:

13 a §

Införande av uppgifter i Ecris-TCN-systemet

Rättsregistercentralen ska i en sådan uppgiftspost enligt artikel 5 i förordningen som centralen skapat i ett i förordningen avsett system för identifiering av medlemsstater, nedan *Ecris-TCN-systemet*, i fråga om sådana i artikel 3.7 i förordningen avsedda tredjelandsmedborgare som dömts för brott och sådana medborgare i en medlemsstat som även är medborgare i ett tredjeland och som dömts för brott föra in

1) i straffregistret antecknade uppgifter som nämns i 2 § 3 mom. 1 punkten i straffregisterlagen samt pseudonymer eller alias, om Rättsregistercentralen har tillgång till dem, och den dömande medlemsstatens kod,

2) i bötesregistret antecknade uppgifter om den dömdes namn, personbeteckning eller, om personbeteckningen inte är känd, födelsetid och medborgarskap samt i fråga om avgöranden som har antecknats i bötesregistret uppgifter i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem om den dömdes födelsestat och födelseort, kön, eventuella tidigare namn samt pseudonymer eller alias, om Rättsregistercentralen har tillgång till dem, och den dömande medlemsstatens kod,

3) uppgifter om fingeravtryck som har tagits med stöd av 9 kap. 3 § 1 och 3 mom. samt 3 a § i tvångsmedelslagen (806/2011).

— — — — —

Riksdagens svar RSv 5/2024 rd

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 1 kap. 10 § i lagen om rättegång i brottmål

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om rättegång i brottmål (689/1997) 1 kap. 10 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 670/2014, som följer:

1 kap.

Om åtalsrätt och åtalsprövning

10 §

Åklagaren får på eget eller en parts initiativ vidta åtgärder för att lägga fram ett domsförslag och för att det ska behandlas i en rättegång som avses i 5 b kap., om

1) det för det misstänkta brottet inte föreskrivs strängare straff än fängelse i sex år och det inte är fråga om brott som avses i 20 kap. 1, 3—5, 9, 14, 16 eller 18 § eller 21 kap. 4, 5, 6 a eller 7—15 § i strafflagen (39/1889), och

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 2 kap. 6 § i förundersökningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i förundersökningslagen (805/2011) 2 kap. 6 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1181/2014, som följer:

Riksdagens svar RSV 5/2024 rd

2 kap.

Vilka som deltar i förundersökning

6 §

Biträde och stödperson

I fråga om rätten att anlita ett biträde vid förundersökningen, en framställning till domstolen om att ett biträde eller en stödperson ska förordnas samt biträdets behörighet när det gäller någon annan person som har varit föremål för ett koppleribrott som avses i 20 kap. 10 eller 11 § i strafflagen (39/1889) än en målsägande tillämpas 4 kap. 10 § i denna lag. I fråga om rätten för ett biträde och en stödperson för en sådan person att vara närvarande när huvudmannen förhörs tillämpas vad som i 7 kap. 12 § föreskrivs om en parts biträde och den som förordnats till stödperson för en målsägande.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 3 § i lagen om näringsförbud

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om näringsförbud (1059/1985) 3 § 3 mom. 3 punkten, sådan den lyder i lag 1179/2014, som följer:

3 §

Förutsättningarna för näringsförbud

Dessutom kan en person som avses i 2 § meddelas näringsförbud, om han eller hon vid drivan-
det av rörelse har gjort sig skyldig till

3) ett brott som har riktat sig mot en person som är yngre än 18 år och som är straffbart enligt 20 kap. 10 eller 11 § i strafflagen eller försök eller medverkan till ett sådant brott,

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 5 kap. 28 och 54 § i polislagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen (872/2011) 5 kap. 28 § 3 mom. och 54 § 2 mom. 9 punkten, av dem 54 § 2 mom. 9 punkten sådan den lyder i lag 492/2023, som följer:

5 kap.

Hemliga metoder för inhämtande av information

28 §

Täckoperationer och förutsättningar för sådana

Polisen får rikta en datanätsbaserad täckoperation mot en person, om det på grund av personens yttranden eller uppträdande i övrigt med fog kan antas att denne kommer att göra sig skyldig till ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst två år.

54 §

Användning av överskottsinformation

Överskottsinformation får också användas, om användningen av överskottsinformationen kan antas vara av synnerlig vikt för utredningen av brottet och om det för brottet föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst tre år eller det är fråga om något av följande brott:

9) tagande av muta, brott mot tjänsthemlighet, missbruk av tjänsteställning eller missbruk av Europeiska unionens medel, eller

Denna lag träder i kraft den

20 .

Riksdagens svar RSv 5/2024 rd

Helsingfors 13.3.2024

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare